

номер провадження справи 4/248/23

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

18.06.2026 **Справа № 908/3572/23**

м.Запоріжжя Запорізької області

за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «МЕЛСІТІ», (69050, м. Запоріжжя, вул. Складська, буд. 6)

до відповідача Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області, (69107, м. Запоріжжя, пр. Соборний, буд. 164)

третья особа, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача Фізична особа-підприємець Семеняченко Олександр Іванович, (АДРЕСА_1)

про стягнення 69 052 964,35 грн.

Суддя Зінченко Н.Г.

при секретарі судового засідання Проценко І.Е.

За участю представників сторін:

від позивача Гріщенко А.О., на підставі довіреності № б/н від 02.12.2024 (адвокат);

від відповідача Шостак Д.Ю., на підставі рішення № 4/3 від 27.02.2024;

від третьої особи не з'явився;

В грудні 2023 року до Господарського суду Запорізької області надійшла позовна заява Товариства з обмеженою відповідальністю «МЕЛСІТІ», м. Запоріжжя до Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області, м. Запоріжжя про стягнення 69 052 964,35 грн. заборгованості за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області», в тому числі 56 090 745,20 грн. основного боргу за виконані роботи, 5 609 064,52 грн. пені, 5 247 561,00 грн. інфляційних втрат та 2 105 593,55 грн. 3 % річних.

Згідно Протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 04.12.2023 справу № 908/3572/23 за вищевказаною позовною заявою розподілено судді Зінченко Н.Г.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 28.12.2023 після усунення недоліків позовну заяву прийнято до розгляду, відкрито провадження у справі № 908/3572/23 та ухвалено здійснювати розгляд справи за правилами загального позовного провадження, справі присвоєно номер провадження справи 4/248/23, підготовче засідання призначено на 24.01.2024.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 24.01.2024 до участі у справі № 908/3572/23 у якості третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області залучено ФОП Семеняченко Олександра Івановича, м. Мелітополь Запорізької області, продовжено строк підготовчого провадження у справі № 908/3572/23 до 27.03.2024, підготовче засідання відкладено на 26.02.2024.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 26.02.2024 підготовче засідання відкладалося до 12.03.2024.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 12.03.2024 підготовче провадження у справі № 908/3572/23 закрито, справу призначено до розгляду по суті в судовому засіданні на 10.04.2024.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 10.04.2024 в судовому засіданні з розгляду справи № 908/3572/23 оголошувалася перерва до 29.04.2024.

В судовому засіданні 29.04.2024 оголошувалася перерва до 09.05.2024, про що зазначено в протоколі судового засідання від 29.04.2024.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 09.05.2024 судом ухвалено повернутися на стадію підготовчого провадження у справі, провадження у справі № 908/3572/23 зупинити до закінчення перегляду в касаційному порядку судового рішення у подібних правовідносинах по справі № 908/1162/23 Об'єднаною палатою Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду і набрання законної сили цим судовим рішенням Об'єднаної палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 17.10.2025 на підставі клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю «МЕЛСІТІ» про поновлення провадження у справі № 908/3572/23 та з урахуванням прийняття і опублікування повного тексту постанови Об'єднаної палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 03.10.2025 у справі № 908/1162/23 поновлено провадження у справі № 908/3572/23 та призначено підготовче засідання на 10.11.2025.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 10.11.2025 підготовче провадження у справі № 908/3572/23 закрито, справу призначено до розгляду по суті в судовому засіданні на 10.12.2025.

В судовому засіданні оголошувалася перерва до 17.12.2025, про що зазначено в протоколі судового засідання від 10.12.2025.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 17.12.2025 судом ухвалено повернутися на стадію підготовчого провадження у справі, провадження у справі № 908/3572/23 зупинити до закінчення перегляду Великою Палатою Верховного Суду справи № 280/580/8/23 і набрання законної сили цим судовим рішенням Великої Палати Верховного Суду.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 16.04.2026 на підставі клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю «МЕЛСІТІ» про поновлення провадження у справі № 908/3572/23 та з урахуванням прийняття і опублікування повного тексту ухвали Великої Палати Верховного Суду від 22.01.2026 у справі № 280/580/8/23 поновлено провадження у справі № 908/3572/23 та призначено підготовче засідання на 11.05.2026.

В підготовчому судовому засіданні оголошувалася перерва до 21.05.2026, про що зазначено в протоколі судового засідання від 11.05.2026.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 21.05.2026 підготовче провадження у справі № 908/3572/23 закрито, справу призначено до розгляду по суті в судовому засіданні на 02.06.2026.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області від 02.06.2026 в судовому засіданні з розгляду справи № 908/3572/23 оголошувалася перерва до 18.06.2026.

В судове засідання 18.06.2026 з'явилися представники позивача і відповідача, фіксація судового процесу здійснювалася з використанням системи відеоконференцзв'язку: vkz.court.gov.ua.

В судовому засіданні 18.06.2026 справу розглянуто, на підставі ст. 240 ГПК України судом оголошено вступну та резолютивну частину рішення.

Відповідно до ст. 219 ГПК України рішення у даній справі прийнято за результатами оцінки доказів, поданих сторонами та долучених судом до матеріалів справи.

Третя особа в жодне судове засідання у справі № 908/3572/23 не з'явилася. В матеріалах справи № 908/3572/23 наявні письмові пояснення ФОП Семеняченко Олександра Івановича по суті спору, в яких він у зв'язку із фактичним перебуванням на тимчасово окупованій території України просить суд проводити судові засідання у справі № 908/3572/23 без його особистої участі та участі його уповноваженого представника.

Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено ввести в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Наразі відповідними Указами Президента України строк, на який на території України введено режим воєнного стану, продовжено до 02.08.2026 включно.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.12.2022 № 1364 «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України наказом № 309 від 22.12.2022, зареєстрований в у Міністерстві юстиції України 23.12.2022 за № 1668/39004, затверджено Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією.

Згідно вказаного Переліку з урахуванням наступних змін, внесених відповідними наказами, вся територія Мелітопольської міської територіальної громади Запорізької області входить до переліку тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України (з 25.02.2022 по теперішній час).

Враховуючи територіальне перебування третьої особи на стороні відповідача на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, відповідно до вимог ч. 1 ст. 12-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території» всі ухвали Господарського суду Запорізької області у справі № 908/3572/23 опубліковані на офіційному веб-сайті судової влади України.

У відповідності до ст. 42 ГПК України учасники справи зобов'язані виявляти повагу до суду та до інших учасників судового процесу; сприяти своєчасному, всебічному, повному та об'єктивному встановленню всіх обставин справи; з'являтися в судове засідання за викликом суду, якщо їх явка визнана судом обов'язковою; подавати усі наявні у них докази в порядку та строки, встановлені законом або судом, не приховувати докази; надавати суду повні і достовірні пояснення з питань, які ставляться судом, а також учасниками справи в судовому засіданні; виконувати процесуальні дії у встановлені законом або судом строки; виконувати інші процесуальні обов'язки, визначені законом або судом.

Однією із найважливіших гарантій забезпечення захисту прав та свобод особи є закріплення права на судовий захист безпосередньо в Основному законі України.

Відповідно до приписів ч. 1 та 2 ст. 5 ГПК України, здійснюючи правосуддя, господарський суд захищає права та інтереси фізичних і юридичних осіб, державні та суспільні інтереси у спосіб, визначений законом або договором.

Також судом враховано, що обов'язок швидкого здійснення правосуддя покладається, в першу чергу, на відповідні державні судові органи. Розумність тривалості судового провадження оцінюється в залежності від обставин справи та з огляду на складність справи, поведінки сторін, предмету спору. Нездатність суду неефективно протидіяти недобросовісно створюваним учасниками справи перепонам для руху справи є порушенням частини 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (параграфи 66, 69 рішення Європейського суду з прав людини від 08.11.2005 у справі «Смірнова проти України»).

Роль національних суддів полягає у швидкому та ефективному розгляді справ (рішення Європейського суду з прав людини від 30.11.2006 у справі «Красношарпа проти України», від 02.12.2010 «Шульга проти України», від 21.10.2010 «Білий проти України»).

Дослідивши матеріали справи, суд не вбачає підстав для відкладення судового засідання та вирішив за можливе розглядати справу по суті в судовому засіданні 18.06.2026 за відсутністю третьої особи, оскільки її неявка не перешкоджає вирішенню спору.

Заявлені позивачем вимоги викладені в позовній заяві з урахуванням заяви про усунення недоліків та обґрунтовані посиланням на приписи ст., ст. 625, 875, 877, 882 ЦК України, ст., ст. 173, 179, 193, 216, 217, 230 ГК України. Позов пред'явлений позивачем з підстав невиконання відповідачем взятих на себе зобов'язань щодо оплати виконаних підрядних робіт за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022. Мотивуючи заявлені вимоги позивач зазначає, що між ТОВ «МЕЛСІТІ» (Виконавець) та Департаментом капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області (Замовник) укладено договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області», відповідно до п. 1.1 якого Виконавець зобов'язався у 2022 році виконати підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» (ДК 45212000-6 Будівництво закладів дозвілля, спортивних, культурних закладів, закладів тимчасового розміщення та ресторанів), зазначені в пропозиції відкритих торгів, а Замовник прийняти та оплатити їх. За умовами п. 3.1 договору ціна цього договору складає 59 521 307 грн. 20 коп., у т.ч. ПДВ 9 920 217 грн. 87 коп., з них кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 527-р «Про затвердження розподілу обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток спортивної інфраструктури у 2021 році» в сумі 56 166 928 грн. 00 коп., кошти місцевого бюджету Мелітопольської міської територіальної громади 3 354 379 грн. 20 коп. Згідно з пунктами 4.1, 4.4 договору Замовник здійснює на розрахунковий рахунок Виконавця проміжні платежі за виконані роботи на підставі Актів за формою КБ-3, КБ-2в. Оплата Виконавцю за виконані роботи проводиться при підписанні форм КБ-2в та КБ-3 у термін не більше 7 банківських днів з моменту пред'явлення, але не пізніше 30.06.2022. У пункті 5.1 договору сторони визначили термін виконання робіт: з 03.02.2022 до 30.06.2022. У подальшому сторони неодноразово вносили зміни до пунктів 4.4, 5.1 договору. Так, згідно з додатковою угодою № 2 від 12.08.2022 пункт 4.4 договору остаточно викладено у наступній редакції: «Оплата Виконавцю за виконані роботи проводиться при підписанні форм КБ-2в та КБ-3 у термін не більше 7 (семи) банківських днів з моменту пред'явлення, але не пізніше 31.11.2022», а пункт 5.1 договору згідно з додатковою угодою № 4 від 14.11.2022 «термін виконання робіт: з 03.02.2022 до 30.11.2022». Як стверджує позивач, на виконання власних зобов'язань, визначених умовами договору, він належно виконав підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області», передав їх, а відповідач прийняв за Актами за формою КБ-2в №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15 від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року. Загальна вартість виконаних робіт склала 56 090 745,20 грн. Оскільки у визначені договором строки оплат виконаних робіт

Замовником не здійснена, заборгованість відповідача перед позивача за виконання роботи по договору № 1 Р/22 від 03.02.2022 становить 56 090 745,20 грн. У зв'язку із невиконанням відповідачем своїх зобов'язань щодо повної та своєчасної оплати виконаних робіт, позивачем на підставі умов п. 13.5 договору та положень ст. 625 ЦК України нараховані відповідачу пеня в розмірі 5 609 064,52 грн., інфляційні втрати в сумі 5 247 561,00 грн. та 3 % річних в розмірі 2 105 593,55 грн. Враховуючи викладене, позивач просить суд позов задовольнити повністю та стягнути з відповідача на його користь 56 090 745,20 грн. основного боргу за виконані роботи, 5 609 064,52 грн. пені, 5 247 561,00 грн. інфляційних втрат та 2 105 593,55 грн. 3 % річних, а всього 69 052 964,35 грн. заборгованості за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022, а також покласти на відповідача витрати зі сплати судового збору та витрати на професійну правничу допомогу в розмірі 58 500,00 грн. (згідно попереднього орієнтовного розрахунку).

Відповідачем подано суду Відзив на позовну заяву (вх. № 849/08-08/24 від 15.01.2024), в якому відповідач факт укладення договору № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області» визнав та погодився, що за умовами цього договору позивач виконував у 2022 році підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» (ДК 45212000-6 Будівництво закладів дозвілля, спортивних, культурних закладів, закладів тимчасового розміщення та ресторанів), зазначені в пропозиції відкритих торгів, а відповідач зобов'язався прийняти та оплатити їх. Також відповідач не заперечує, що на підставі Актів за формою КБ-2в №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15 від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року Департамент капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області прийняв від позивача виконані підрядні роботи за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 на загальну суму 56 090 745,20 грн. Проте, як зазначає відповідач у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України, окупацією військами Російської Федерації м. Мелітополь Запорізької області де знаходиться об'єкт, на якому виконувалися роботи, відповідач був позбавлений можливості належним чином і у обумовлені сторонами строки виконати грошові зобов'язання за договором щодо оплати позивачу виконаних підрядних робіт. Таким чином, у діях відповідача відсутня вина, оскільки своєчасному виконанню грошового зобов'язання за договором перешкодило настання форс-мажорних обставин, з урахуванням їхнього підтвердження листом Торгово-промислової палати України № 2024/02.0-7.1, а тому відповідач заперечує проти позовних вимог в частині нарахування 5 609 064,52 грн. пені, 5 247 561,00 грн. інфляційних втрат та 2 105 593,55 грн. 3 % річних.

Позивач на підставі ст. 166 ГПК України надав Відповідь на відзив (вх. № 1855/08-08/24 від 25.01.2024), в якій констатує, що зі змісту відзиву вбачається, що відповідач не заперечує проти наявності у нього заборгованості перед ТОВ «МЕЛСІТІ» за виконані роботи в розмірі 56 09 745,20 грн. Разом із тим, відповідач заперечує проти стягнення 5 609 064,52 грн. пені, 5 247 561,00 грн. інфляційних втрат та 2 105 593,55 грн. 3 % річних, оскільки невиконання зобов'язань щодо оплати виконаних робіт викликано обставинами непереборної сили (форс мажором), а саме, у зв'язку з військовою агресією РФ проти України та окупацією міста Мелітополь, де знаходився відповідач до 13.03.2022, а також відсутністю необхідних коштів. Позивач вважає безпідставним і необґрунтованим такі заперечення відповідача, оскільки сам факт дії воєнного стану в Україні не може вважатися обставинами непереборної сили (форс-мажорними обставинами), крім випадків настання конкретних подій/обставин під час дії правового режиму воєнного стану, що буде підтверджено відповідними документами. За умовами п. 4.4 договору оплата Виконавцю за виконані роботи проводиться при підписанні форм КБ-2в та КБ-3 у термін не більше 7 (семи) банківських діб з моменту пред'явлення, але не пізніше 31.11.2022 (в редакції додаткової угоди № 2 від 12.08.2022). З наявних у матеріалах справи Актів за формою КБ-2в убачається, що вони підписані сторонами у період з 14.07.2022 до 25.11.2022, тобто через 5 місяців після початку збройної агресії РФ проти України та переміщення відповідача з тимчасово окупованого міста Мелітополь до міста Запоріжжя. За таких обставин, події, на які посилається відповідач, не могли вплинути на його можливість своєчасно виконати зобов'язання щодо оплати виконаних та прийнятих робіт. Крім того, не є надзвичайною і невідвратною обставиною (форс-мажором)

відсутність у відповідача необхідних коштів. Відповідно до пункту 13.5 договору за невиконання своїх зобов'язань передбачаються штрафні санкції. Сторона, винна в затримці обумовлених договором строків, сплачує пеню за кожен день затримки розміром 0,05 % від ставки Нацбанку (на момент подачі претензії) у перші два місяці і величиною 0,1 % за кожний наступний день до фактичного виконання зобов'язань. Загальну суму пені обмежено до 10 % від кошторисної вартості робіт. Таким чином, позивач вважає, що відповідач не може бути звільнений від відповідальності за невиконання своїх зобов'язань щодо оплати вартості виконаних робіт у виді пені у розмірі 5 609 064,52 грн. Також, відповідач не може бути звільнений від сплати інфляційних втрат у розмірі 5 247 561,00 грн. та 3 % річних у розмірі 2 105 593,55 грн., оскільки вимагати сплати суми боргу з врахуванням індексу інфляції та трьох процентів річних є правом кредитора, яким останній наділений в силу нормативного закріплення зазначених способів захисту майнового права та інтересу (постанова Верховного Суду від 05.07.2019 у справі № 905/600/18). Визначене частиною 2 статті 625 ЦК України право стягнення інфляційних втрат і трьох процентів річних є мінімальними гарантіями, які надають кредитору можливість захистити згадані вище інтереси; позбавлення кредитора можливості реалізувати це право порушуватиме баланс інтересів і сприятиме виникненню ситуацій, за яких боржник повертатиме кредитору грошові кошти, які, через інфляційні процеси, матимуть іншу цінність, порівняно з моментом, коли такі кошти були отримані (у тому числі у вигляді прострочення оплати відповідних товарів та послуг). Позивач вважає, що доводи відповідача про відмову у стягненні 3 % річних та інфляційних нарахувань є необґрунтованим з огляду на тривале порушення відповідачем виконання грошових зобов'язань за договором. Тобто, порушення відповідача не носять характеру «винятковості», враховуючи тривалість порушення. За таких обставин, позивач просить суд позов задовольнити повністю.

Відповідач процесуальним правом на подання заперечень на відповідь на відзив не скористався, відповідний документ по суті спору суду не надав.

Третьою особою на підставі ст. 168 ГПК України подані суду Письмові пояснення (вх. № 4756/08-08/24 від 09.04.2024), в яких зазначено, що на підставі договору № 9 про здійснення технічного нагляду у будівництві до підрядного контракту № 1 Р/22 від 03.02.2022 «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» від 08.02.2022 ФОП Семеняченком О.І. надавалися послуги Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області пов'язані зі здійсненням технічного нагляду за виконанням будівельних робіт та перевіркою актів виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в та КБ-3) на об'єкті «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області». Будівельні роботи на Об'єкті виконував підрядник ТОВ «МЕЛІСІТІ». ФОП Семеняченко О.І. проводив перевірку наявності необхідних документів, відповідності виконаних будівельно-монтажних робіт проектно-кошторисній документації, ДСТУ, будівельних норм і правил, технічних умов та інших нормативних документів, відповідності обсягів та якості виконаних будівельно-монтажних робіт проектно-кошторисній документації, вів облік обсягів будівельно-монтажних робіт, проводив разом із Замовником та Підрядником огляд та оцінку результатів виконаних робіт, у тому числі прихованих, і конструктивних елементів, виконував інші функції, пов'язані з технічним наглядом на Об'єкті, у т.ч. здійснював перевірку форм КБ-2в та КБ-3. Всі роботи згідно з проектно-кошторисною документацією виконані ТОВ «МЕЛІСІТІ» упродовж лютого 2022 року до 24.02.2022. Зі сторони технічного нагляду будь-яких претензій до обсягів та якості виконаних будівельних робіт не було. У зв'язку із сімейними обставинами ФОП Семеняченко О.І. не зміг залишити м. Мелітополь після 24.02.2022. Приблизно у травні 2022 року з ФОП Семеняченко О.І. зв'язався директор ТОВ «МЕЛІСІТІ» ОСОБА_1, який попросив ФОП Семеняченко О.І. перевірити форми КБ-2в та КБ-3 №, № 3-17. ФОП Семеняченко О.І. повідомив Новосельцеву В.В., що у нього збереглась проектно-кошторисна документація на Об'єкт та інша необхідна інформація і він може перевірити ці форми КБ-2в та КБ-3, однак перебуває в м. Мелітополь. ФОП Семеняченко О.І. запропонував Новосельцеву В.В. передавати йому форми КБ-2в та КБ-3 через волонтерів, які приїжджали з не окупованої частини України в м. Мелітополь. Після перевірки даних форм на відповідність, ФОП Семеняченко О.І. завірив їх власним підписом та печаткою і через волонтерів (інколи місцевих жителів), які виїжджали на не окуповану частину України, повертав ці форми Новосельцеву В.В. У зв'язку з частими перебоями у роботі мобільного зв'язку та Інтернету, а також неможливістю скріпити форми електронним підписом, передача

вказаних документів через e-mail або месенджери фактично була неможлива. З урахуванням викладено, третя особа просить суд врахувати ці пояснення при вирішенні спору.

Позивачем щодо обставин виконання підрядних робіт по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» надавалися суду Додаткові пояснення (вх. № 5715/08-08/24 від 12.03.2026) в яких зазначалося, що 22.04.2021 між позивачем (Виконавець) та Департаментом капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області (Замовник) укладено договір № 6 Р/21 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» (далі договір № 6 Р/21), за умовами якого позивач зобов'язався у 2021-2022 роках виконати підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області». Будівництво Об'єкту було завершено у грудні 2021 року. Усі будівельні роботи, визначені умовами договору № 6 Р/21 та чинною на той час проектно-кошторисною документацією, були належно виконані позивачем та прийняті і оплачені відповідачем. Разом з цим, під час будівництва Об'єкта було виявлено необхідність у проведенні додаткових робіт. У зв'язку із цим, 14.12.2021 відповідачем в електронній системі закупівель «Prozorro» опубліковано оголошення про закупівлю додаткових робіт по Об'єкту. За результатами цієї закупівлі 03.02.2022 між позивачем та відповідачем укладено договір № 1 Р/22 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області». Роботи згідно з договором № 1 Р/22 виконані позивачем у повному обсязі до 21.02.2022. Усі виконані будівельні роботи оглядалися та попередньо приймалися уповноваженими представниками Замовника, зокрема, обсяг, норми та розцінки робіт перевірялися спеціалістом з технічного нагляду ФОП Семеняченком О.І. У зв'язку з початком 24.02.2022 повномасштабного вторгнення РФ в Україну та тимчасовою окупацією міста Мелітополь з 25.02.2022, підготувати у той час усі необхідні за договором № 1 Р/22 документи для остаточної передачі результатів робіт було неможливим. Після переміщення до міста Запоріжжя у травні 2022 року позивач звернувся до ФОП Семеняченка О.І. з проханням перевірити Акти приймання виконаних будівельних робіт за Договором № 1 Р/22 з метою їх подальшої передачі для підписання Замовнику. ФОП Семеняченко О.І. повідомив директору Товариства, що він може це зробити, однак перебуває у тимчасово окупованому місті Мелітополь. ФОП Семеняченко О.І. запропонував здійснювати обмін Актами за допомогою волонтерів або місцевих жителів, які виїжджали/приїжджали з/до міста Мелітополь до/з не окупованої частини України. Таким чином, позивач складав Акти приймання виконаних будівельних робіт, передавав їх ФОП Семеняченку О.І. за допомогою волонтерів у місто Мелітополь, а ФОП Семеняченко О.І. після їх перевірки та скріплення власним підписом повертав позивачу у м. Запоріжжя в аналогічний спосіб. Після цього, вказані Акти підписувалися зі сторони позивача і передавалися відповідачу для підписання. Зазначені пояснення позивач просить суд врахувати при вирішенні спору по суті.

05.11.2025 позивачем надані суду Додаткові письмові пояснення з урахуванням висновків, викладених в постанові Об'єднаної палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 03.10.2025 у справі № 908/1162/23 (вх. № 22309/08-08/25 від 05.11.2025), в яких позивач зазначив, що Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» не містить норм щодо заборони розрахунку за договором, укладеним та виконаним до окупації населеного пункту, а постанова Об'єднаної палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 03.10.2025 у справі № 908/1162/23 не містить відповідних правових висновків. Заборгованість Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області перед ТОВ «МЕЛСІТІ» у розмірі 69 052 964,35 грн. виникла за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області», тобто укладеним до 26.02.2022 - дати окупації м. Мелітополь як загальновідомого факту. Крім того, фактично усі роботи за договором виконані ТОВ «МЕЛСІТІ» також до 26.02.2022, що підтверджується раніше наданими суду пояснення як самого позивача, так і ФОП Семеняченка Олександра Івановича, який на підставі договору № 9 від 08.02.2022 здійснював технічний нагляд за виконанням будівельних робіт та перевірку актів виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в,

КБ-3) на зазначеному вище об'єкті. При цьому, відповідачем ці факти не заперечуються. Обставини щодо виконання позивачем робіт на об'єкті «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області» також підтверджуються публікаціями новин про відкриття спортивного комплексу з льодовою ареною 29.12.2021 на сайті Міністерства молоді та спорту України, Запорізької обласної державної адміністрації, Мелітопольської міської ради Запорізької області та інших ресурсах. Надані пояснення позивач просить суд врахувати при постановленні судового рішення.

11.05.2026 позивачем надані суду Додаткові письмові пояснення з урахуванням висновків, викладених в постанові Об'єднаної палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 03.10.2025 у справі № 908/1162/23 та ухвалі Великої Палати Верховного Суду від 22.01.2026 у справі № 280/5808/23 (вх. № 10377/08-08/25 від 11.05.2026), в яких позивач зазначив, що у справі Господарського суду Запорізької області № 908/3572/23 досліджуються правовідносини, що стосуються оплати Департаментом капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області виконаних ТОВ «МЕЛСІТІ» підрядних робіт, які фактично завершені до 24.02.2022, але акти приймання-передачі цих виконаних робіт складені та підписані після настання окупації м. Мелітополь Запорізької області. На думку позивача, правовідносини, що є предметом розгляду у справі № 908/3572/23 подібні до правовідносин, що були предметом розгляду у справі № 280/5808/23, так як фактично підрядні роботи за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 виконані до оголошення Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, на всій території України введення воєнного стану починаючи з 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. В п.12-13 ухвали Великої Палати Верховного Суду від 22.01.2026 у справі № 280/5808/23 зазначено: «Колегія суддів Касаційного адміністративного суду ... вважає, що для застосування обмежень, передбачених статтями 13 та 13-1 Закону № 1207-VII, необхідним є не лише факт визнання відповідних територій тимчасово окупованими, а й наявність окремого рішення Кабінету Міністрів України про введення відповідних обмежень господарської діяльності на цих територіях. Також колегія суддів Касаційного адміністративного суду зазначає, що рішення про визнання територій тимчасово окупованими, яке на момент виникнення спірних правовідносин відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України порядку приймалось Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, не може замінювати собою рішення Кабінету Міністрів України про введення обмежень, передбачених статтями 13 та 13-1 Закону № 1207-VII. Так само загальновідомий факт окупації певних територій сам по собі не можна вважати достатньою правовою підставою для застосування встановлених законом економічних обмежень». ТОВ «МЕЛСІТІ» фактично завершено будівництво та виконані підрядні роботи за договором в повному обсязі до тимчасової окупації м. Мелітополя Запорізької області, а якість та об'єм усіх робіт перевірені ФОП Семенченком О.І., який здійснював технічний нагляд за ходом будівництва, та прийняті Замовником. І лише формальна процедура завершення будівництва шляхом складання і підписання актів приймання-передачі оформлена документально після 24.02.2022. Пунктом 3 ч. 2 ст. 5 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» передбачено, що до основних напрямів захисту прав і свобод цивільного населення на тимчасово окупованих територіях належить сприяння забезпеченню відновлення порушених матеріальних прав. Враховуючи вказані вище обставини, з метою відновлення порушених матеріальних прав ТОВ «МЕЛСІТІ», дотримуючись принципів розумності, добросовісності та справедливості, позивач просить суд позов задовольнити повністю.

Розглянувши матеріали справи, дослідивши пояснення сторін і третьої особи, а також подані учасниками справи письмові докази в їх сукупності, судом встановлені наступні неоспорені фактичні обставини справи.

03.02.2022 ТОВ «МЕЛСІТІ» (позивач у справі, Виконавець) та Департаментом капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області (відповідач у справі, Замовник) укладено Договір № 1 Р/22 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкті «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області» (далі за текстом - Договір), відповідно

до п. 1.1 якого Виконавець зобов'язався у 2022 році виконати підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» (ДК 45212000-6 Будівництво закладів дозвілля, спортивних, культурних закладів, закладів тимчасового розміщення та ресторанів), зазначені в пропозиції відкритих торгів, а Замовник прийняти та оплатити їх.

За умовами п. 3.1 Договору ціна цього Договору складає 59 521 307 грн. 20 коп., у т.ч. ПДВ 9 920 217 грн. 87 коп. З них кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 527-р «Про затвердження розподілу обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток спортивної інфраструктури у 2021 році» в сумі 56 166 928 грн. 00 коп., кошти місцевого бюджету Мелітопольської міської територіальної громади 3 354 379 грн. 20 коп.

Згідно з пунктами 4.1, 4.4 Договору Замовник здійснює на розрахунковий рахунок Виконавця проміжні платежі за виконані роботи на підставі Актів за формою КБ-3, КБ-2в.

Пунктом 4.2 Договору передбачено, що бюджетні зобов'язання Замовника виникають за наявності та в обсягах бюджетного призначення на відповідний рік в межах реального фінансування.

Відповідно до п. 4.3 Договору джерелом фінансування робіт є: кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на підставі розпорядження КМУ від 31.05.2021 № 527-р «Про затвердження розподілу обсягу субвенції з державного місцевим бюджетам на розвиток спортивної інфраструктури у 2021 році» в сумі 56 166 928,00 грн., кошти місцевого бюджету Мелітопольської міської територіальної громади в сумі 3 354 379,20 грн.

Оплата Виконавцю за виконані роботи проводиться при підписанні форм КБ-2в та КБ-3 у термін не більше 7 банківських діб з моменту пред'явлення, але не пізніше 30.06.2022. (п. 4.4 Договору).

У пункті 5.1 Договору сторони визначили термін виконання робіт: з 03.02.2022 до 30.06.2022.

У подальшому сторони неодноразово вносили зміни до пунктів 4.4 та 5.1 договору шляхом укладення відповідних додаткових угод.

Так, згідно з додатковою угодою № 2 від 12.08.2022 пункт 4.4 Договору остаточно викладено у наступній редакції: «Оплата Виконавцю за виконані роботи проводиться при підписанні форм КБ-2в та КБ-3 у термін не більше 7 (семи) банківських діб з моменту пред'явлення, але не пізніше 31.11.2022», а пункт 5.1 Договору згідно з Додатковою угодою № 4 від 14.11.2022 викладений в такій редакції: «Термін виконання робіт: з 03.02.2022 до 30.11.2022».

Порядок здачі і приймання робіт визначений розділом XII Договору.

Зокрема, пунктом 12.1 Договору передбачено, що після виконання всіх передбачених проектом робіт Виконавець здає об'єкт Замовнику в гарантійну експлуатацію. В процесі здачі-приймання об'єкту сторони перевіряють відповідність закінчених робіт умовам цього Договору. Здача приймання здійснюється протягом 5 (п'яти) робочих днів після одержання Замовником листа від Виконавця про готовність об'єкта або його частини до експлуатації.

Здача-приймання робіт після закінчення будівництва об'єкту проводиться у відповідності до Постанови КМУ від 13.04.2011 № 461 (зі змінами). З моменту здачі об'єкту Замовник відповідає за його збереження (п. 12.2 Договору).

При виявленні недоробок, що заважають освоєнню виробничих потужностей, Акт здачі об'єкту в експлуатацію сторонами підписується, а на недоробки складається Акт з визначенням терміном їх усунення (п.12.3 Договору).

Згідно з абз. 2 п. 13.1 Договору Замовник на договірних засадах доручає здійснення технічного нагляду за будівництвом, включаючи перевірку форм КБ-2в та КБ-3 ФОП Семеняченку О.І. (третя

особа у справі) в особі інженера технічного нагляду 1 категорії (будівництво) Семеняченко Олександра Івановича (кваліфікаційний сертифікат серія АТ № 009329, виданий 29.10.2021).

Пунктом 13.5 Договору передбачено, що за невиконання своїх зобов'язань передбачаються штрафні санкції. Сторона, винна в затримці обумовлених Договором строків, сплачує пеню за кожен день затримки розміром 0,05 % від ставки Нацбанку (на момент подачі претензії) у перші два місяці і величиною 0,1 % за кожен наступний день до фактичного виконання зобов'язань. Загальну суму пені обмежено до 10 % від кошторисної вартості робіт.

Розділом XV Договору сторони врегулювали дію обставин непереборної сили на можливість виконання зобов'язань за Договором.

Так, пунктом 15.1 узгоджено, що сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цим Договором у разі виникнення обставин непереборної сили, які не існували під час укладення Договору та виникли поза волею сторін (аварія, катастрофа, стихійне лихо, епідемія, епізоотія, війна тощо). Доказом виникнення обставин непереборної сили та строку їх дії є відповідні документи, які видаються відповідними органами (п.15.3 Договору). У разі, коли строк дії обставин непереборної сили перевищує 60 днів, кожна із сторін в установленому порядку має право розірвати цей Договір.

Як передбачено пунктом 17.1 цей Договір набирає чинності з моменту підписання і діє до 31.12.2022 або до повного виконання сторонами фінансових зобов'язань по ньому.

Позивач посилається на те, що на виконання власних зобов'язань, визначених умовами Договору, він належно виконав підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області», передав їх, а Відповідач прийняв за Актами за формою КБ-2в, зокрема:

- за Актом № 3 за червень 2022 року від 14.07.2022 загальною вартістю 12 352 159,16 грн.;
- за Актом № 4 за червень 2022 року від 14.07.2022 загальною вартістю 944 997,68 грн.;
- за Актом № 5 за червень 2022 року від 14.07.2022 загальною вартістю 3 035 583,98 грн.;
- за Актом № 6 за червень 2022 року від 14.07.2022 загальною вартістю 8 702 947,93 грн.;
- за Актом № 7 за червень 2022 року від 14.07.2022 загальною вартістю 576 948,00 грн.;
- за Актом № 8 за серпень 2022 року від 15.08.2022 загальною вартістю 4 674 859,14 грн.;
- за Актом № 9 за серпень 2022 року від 15.08.2022 загальною вартістю 3 427 750,72 грн.;
- за Актом № 10 за серпень 2022 року від 15.08.2022 загальною вартістю 3 427 750,72 грн.;
- за Актом № 11 за серпень 2022 року від 15.08.2022 загальною вартістю 7 035 380,03 грн.;
- за Актом № 12 за вересень 2022 року від 22.09.2022 загальною вартістю 723 659,03 грн.;
- за Актом № 13 за вересень 2022 року від 22.09.2022 загальною вартістю 1 174 659,61 грн.;
- за Актом № 14 за вересень 2022 року від 22.09.2022 загальною вартістю 1 816 260,12 грн.;
- за Актом № 15 за листопад 2022 року від 14.11.2022 загальною вартістю 5 044 036,86 грн.;
- за Актом № 16 за листопад 2022 року від 25.11.2022 загальною вартістю 844 064,63 грн.;

- за Актом № 17 за листопад 2022 року від 25.11.2022 загальною вартістю 4 853 328,86 грн., а всього на загальну суму 56 090 745,20 грн.

Перелічені вище Акти скріплені підписами уповноважених осіб позивача і відповідача та печатками підприємств, а також мають підписи особи, що здійснювала технічний нагляд, а саме ФОП Семеняченко О.І.

В порушення власних зобов'язань відповідач не оплатив вказані роботи.

Як слідує з пояснень директора ТОВ «МЕЛСІТІ» Новосельцева Володимира Вікторовича, які викладені в довідці вих. № 2 від 19.12.2023 та надані суду разом із заявою про усунення недоліків позовної заяви, у зв'язку із початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України та початком тимчасової окупації міста Мелітополь з 25.02.2022, підготувати усі необхідні за Договором № 1 Р/22 документи у визначений строк було неможливим. Після евакуації підприємства на підконтрольну територію України та знаходження у безпечному місці, позивач спільно з особою, якою здійснювався технічний нагляд, сформувавши Акти виконаних робіт, після чого ці Акти передавалися Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області, який, в свою чергу, здійснював поступову реєстрацію відповідних документів у Державній казначейській службі України.

Директор ТОВ «МЕЛСІТІ» також стверджує, що роботи приймалися протягом всього будівництва технічним наглядом, паралельно складалася виконавча документація та велись журнали авторського нагляду та будівельних робіт, роботи прийняті технічним наглядом до 21.02.2022 включно.

Замовнику передавалися Акти виконаних робіт, які вже пройшли перевірку технічного нагляду стосовно обсягів, норм та розцінок та скріплені підписом особи, якою здійснювався технічний нагляд.

З пояснень третьої особи, що не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору на стороні відповідача, ФОП Семеняченко О.І. вбачається, що на підставі Договору № 9 від 08.02.2022 про здійснення технічного нагляду у будівництві до підрядного контракту № 1 Р/22 від 03.02.2022 «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» ФОП Семеняченко О.І. надавалися послуги Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області пов'язані зі здійсненням технічного нагляду за виконанням будівельних робіт та перевіркою актів виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в та КБ-3) на об'єкті «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області».

Будівельні роботи на Об'єкті виконував підрядник ТОВ «МЕЛСІТІ».

ФОП Семеняченко О.І. проводив перевірку наявності необхідних документів, відповідності виконаних будівельно-монтажних робіт проектно-кошторисній документації, ДСТУ, будівельних норм і правил, технічних умов та інших нормативних документів, відповідності обсягів та якості виконаних будівельно-монтажних робіт проектно-кошторисній документації, вів облік обсягів будівельно-монтажних робіт, проводив разом із Замовником та Підрядником огляд та оцінку результатів виконаних робіт, у тому числі прихованих, і конструктивних елементів, виконував інші функції, пов'язані з технічним наглядом на Об'єкті, у т.ч. здійснював перевірку форм КБ-2в та КБ-3.

Як стверджує третя особа, всі роботи згідно з проектно-кошторисною документацією виконані ТОВ «МЕЛСІТІ» упродовж лютого 2022 року до 24.02.2022.

Зі сторони технічного нагляду будь-яких претензій до обсягів та якості виконаних будівельних робіт не було.

Після початку окупації міста Мелітополь ФОП Семеняченко О.І. місто не залишав.

Приблизно у травні 2022 року з ФОП Семеняченко О.І. зв'язався директор ТОВ «МЕЛСІТІ» Новосельцев Володимир Вікторович з проханням про перевірку Актів форми КБ-2в та КБ-3 №, № 3-17.

ФОП Семеняченко О.І. повідомив директору ТОВ «МЕЛСІТІ», що у нього збереглась проектно-кошторисна документація на Об'єкт та інша необхідна інформація і він може перевірити ці форми КБ-2в та КБ-3, однак перебуває в м. Мелітополь.

ФОП Семеняченко О.І. запропонував здійснювати обмін Актами за допомогою волонтерів або місцевих жителів, які виїжджали/приїжджали з/до міста Мелітополь до/з не окупованої частини України.

Таким чином, позивач складав Акти приймання виконаних будівельних робіт, передавав їх ФОП Семеняченку О.І. за допомогою волонтерів у місто Мелітополь, а ФОП Семеняченко О.І. після їх перевірки та скріплення власним підписом повертав позивачу у м. Запоріжжя в аналогічний спосіб.

У зв'язку з частими перебоями у роботі мобільного зв'язку та Інтернету, а також неможливістю скріпити форми електронним підписом, передача вказаних документів через e-mail або месенджери фактично була неможлива.

Після цього, Акти підписувалися зі сторони позивача і передавалися відповідачу для підписання.

Предметом спору у даній справі є вимоги ТОВ «МЕЛСІТІ» до Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області про стягнення 69 052 964,35 грн. заборгованості за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області».

Так, позивачем заявлені вимоги про стягнення з Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області 56 090 745,20 грн. основного боргу за виконані роботи згідно Актів за формою КБ-2в №, № 3-17.

Крім того, у зв'язку із невиконанням відповідачем своїх зобов'язань щодо повної та своєчасної оплати виконаних робіт, позивачем на підставі умов п. 13.5 Договору та положень ст. 625 ЦК України нараховані та заявлені до стягнення пеня в розмірі 5 609 064,52 грн., інфляційні втрати в сумі 5 247 561,00 грн. та 3 % річних в розмірі 2 105 593,55 грн.

Проаналізувавши матеріали справи, оцінивши надані письмові докази у їх сукупності, заслухавши доводи представників сторін, суд вважає позовні вимоги такими, що не підлягають задоволенню, виходячи з наступного.

Відповідно до ст. 509 ЦК України зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від вчинення певної дії (негативне зобов'язання), а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку. Зобов'язання виникають з підстав, встановлених статтею 11 цього Кодексу. Зобов'язання має ґрунтуватися на засадах добросовісності, розумності та справедливості.

З положень ст. 11 ЦК України слідує, що цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що не передбачені цивільними актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Підставами виникнення прав та обов'язків зокрема, є договори та інші правочини.

Договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Договір є обов'язковим для виконання сторонами (ч. 1 ст. 626, ст. 629 ЦК України).

Договір категорія цивільного права, яка визначається як домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. До зобов'язань, що виникають з договорів, застосовуються загальні положення про зобов'язання, якщо інше не впливає із закону або самого договору. Як і будь-який правочин, він є вольовим актом, оскільки виражає спільну волю сторін, що втілюється у договорі. Змістом договору є, власне, ті умови, на яких сторони погоджуються виконувати договір, і вони мають дотримуватися взятих на себе зобов'язань.

У відповідності до статті 638 ЦК України договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Відповідно до статті 6 цього Кодексу сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості (ст. 627 ЦК України).

Відповідно до статті 628 ЦК України зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства.

Згідно зі ст., ст. 525, 526 ЦК України зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших правових актів, а за відсутності таких умов та вимог відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться. Одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом.

Частиною 2 статті 193 ГК України (який був чинним на час виникнення спірних правовідносин) визначено, що кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу.

З положень ст., ст. 42, 44 ГК України вбачається, що підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Підприємство здійснюється, зокрема, на основі комерційного розрахунку та власного комерційного ризику.

Правовідносини щодо підяду регулюються параграфом 1 глави 61 ЦК України.

Відповідно до ч.ч. 1, 2, 4 ст. 837 ЦК України за договором підяду одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу. Договір підяду може укладатися на виготовлення, обробку, переробку, ремонт речі або на виконання іншої роботи з переданням її результату замовникові. До окремих видів договорів підяду, встановлених параграфами 2-4 цієї глави, положення цього параграфа застосовуються, якщо інше не встановлено положеннями цього Кодексу про ці види договорів.

В статті 875 ЦК України визначено, що за договором будівельного підяду підрядник зобов'язується збудувати і здати у встановлений строк об'єкт або виконати інші будівельні роботи відповідно до проектно-кошторисної документації, а замовник зобов'язується надати підрядникові будівельний майданчик (фронт робіт), передати затверджену проектно-кошторисну документацію,

якщо цей обов'язок не покладається на підрядника, прийняти об'єкт або закінчені будівельні роботи та оплатити їх. Договір будівельного підряду укладається на проведення нового будівництва, капітального ремонту, реконструкції (технічного переоснащення) підприємств, будівель (зокрема житлових будинків), споруд, виконання монтажних, пусконаладжувальних та інших робіт, нерозривно пов'язаних з місцезнаходженням об'єкта. До договору будівельного підряду застосовуються положення цього Кодексу, якщо інше не встановлено законом.

Строки виконання роботи або її окремих етапів встановлюються у договорі підряду (ч.1 ст. 846 ЦК України).

Згідно з ч. 1 ст. 877 ЦК України підрядник зобов'язаний здійснювати будівництво та пов'язані з ним будівельні роботи відповідно до проектної документації, що визначає обсяг і зміст робіт та інші вимоги, які ставляться до робіт та до кошторису, що визначає ціну робіт. Підрядник зобов'язаний виконати усі роботи, визначені у проектній документації та в кошторисі (проектно-кошторисній документації), якщо інше не встановлено договором будівельного підряду.

Статтею 853 ЦК України передбачено, що замовник зобов'язаний прийняти роботу, виконану підрядником відповідно до договору підряду, оглянути її і в разі виявлення допущених у роботі відступів від умов договору або інших недоліків негайно заявити про них підрядникові.

Оплата робіт провадиться після прийняття замовником збудованого об'єкта (виконаних робіт), якщо інший порядок розрахунків не встановлений за погодженням сторін (ч. 4 ст. 879 ЦК України).

Згідно з ч.1 ст. 854 ЦК України, якщо договором підряду не передбачена попередня оплата виконаної роботи або окремих її етапів, замовник зобов'язаний сплатити підрядникові обумовлену ціну після остаточної здачі роботи за умови, що роботу виконано належним чином і в погоджений строк або, за згодою замовника, - достроково.

Відповідно до ст. 882 ЦК України замовник, який одержав повідомлення підрядника про готовність до передання робіт, виконаних за договором будівельного підряду, або, якщо це передбачено договором, - етапу робіт, зобов'язаний негайно розпочати їх прийняття. Замовник організовує та здійснює прийняття робіт за свій рахунок, якщо інше не встановлено договором. У прийнятті робіт мають брати участь представники органів державної влади та органів місцевого самоврядування у випадках, встановлених законом або іншими нормативно-правовими актами. Замовник, який попередньо прийняв окремі етапи робіт, несе ризик їх знищення або пошкодження не з вини підрядника, у тому числі й у випадках, коли договором будівельного підряду передбачено виконання робіт на ризик підрядника. Передання робіт підрядником і прийняття їх замовником оформляється актом, підписаним обома сторонами. У разі відмови однієї із сторін від підписання акта про це вказується в акті і він підписується другою стороною. Акт, підписаний однією стороною, може бути визнаний судом недійсним лише у разі, якщо мотиви відмови другої сторони від підписання акта визнані судом обґрунтованими. Прийняття робіт може здійснюватися після попереднього випробування, якщо це передбачено договором будівельного підряду або впливає з характеру робіт. У цьому випадку прийняття робіт може здійснюватися лише у разі позитивного результату попереднього випробування. Замовник має право відмовитися від прийняття робіт у разі виявлення недоліків, які виключають можливість використання об'єкта для вказаної в договорі мети та не можуть бути усунені підрядником, замовником або третьою особою.

Як стверджує позивач та не заперечує відповідач, на виконання умов Договору № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області» ТОВ «МЕЛСІТІ» виконані підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області», оформлені Актами за формою КБ-2в №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15

від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року на загальну суму 56 090 745,20 грн.

Позивачем надані суду пояснення щодо обставин укладення і виконання Договору № 1 Р/22 від 03.02.2022, з яких вбачається, що 22.04.2021 між позивачем (Виконавець) та Департаментом капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області (Замовник) укладено Договір № 6 Р/21 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» (далі договір № 6 Р/21), за умовами якого позивач зобов'язався у 2021-2022 роках виконати підрядні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області». Будівництво Об'єкту було завершено у грудні 2021 року.

Усі будівельні роботи, визначені умовами Договору № 6 Р/21 та чинною на той час проектно-кошторисною документацією, були належно виконані позивачем та прийняті і оплачені відповідачем.

Разом з цим, під час будівництва Об'єкта було виявлено необхідність у проведенні додаткових робіт. У зв'язку із цим, 14.12.2021 відповідачем в електронній системі закупівель «Prozorro» опубліковано оголошення про закупівлю додаткових робіт по Об'єкту.

За результатами цієї закупівлі 03.02.2022 між позивачем та відповідачем укладено Договір № 1 Р/22 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області».

При цьому, як стверджує позивач, роботи згідно з Договором № 1 Р/22 виконані ним у повному обсязі до 21.02.2022.

Відповідач зазначені факти не оспорує.

Як з'ясовано судом з письмових пояснень позивача та третьої особи, які не спростовані відповідачем, на підставі Договору № 9 від 08.02.2022 (суду зазначений договір не надався, з текстом договору суд не ознайомлений) про здійснення технічного нагляду у будівництві до підрядного контракту № 1 Р/22 від 03.02.2022 «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» ФОП Семеняченком О.І. надавалися послуги Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області пов'язані зі здійсненням технічного нагляду за виконанням будівельних робіт та перевіркою актів виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в та КБ-3) на об'єкті «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області».

Усі виконані будівельні роботи по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» оглядалися та попередньо приймалися уповноваженими представниками Замовника, зокрема, обсяг, норми та розцінки робіт перевірялися спеціалістом з технічного нагляду ФОП Семеняченком О.І.

У зв'язку з початком 24.02.2022 повномасштабного вторгнення РФ в Україну та тимчасовою окупацією міста Мелітополь з 25.02.2022 Акти виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в та КБ-3) за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 для остаточної передачі результатів робіт Замовнику підготовлені Підрядником не були.

Після переміщення до міста Запоріжжя (підконтрольну територію України) у травні 2022 року ТОВ «МЕЛСІТІ» звернулося до ФОП Семеняченка О.І. з проханням перевірити Акти приймання виконаних будівельних робіт за Договором № 1 Р/22 з метою їх подальшої передачі для підписання Замовнику.

ФОП Семеняченко О.І. повідомив директору Товариства, що він може зробити перевірку Актів виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в та КБ-3) за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022, однак він перебуває у тимчасово окупованому місті Мелітополь.

ФОП Семеняченко О.І. запропонував здійснювати обмін Актами за допомогою волонтерів або місцевих жителів, які виїжджали/приїжджали з/до міста Мелітополь до/з не окупованої частини України.

Таким чином, позивач складав спірні Акти приймання виконаних будівельних робіт, передавав їх ФОП Семеняченку О.І. за допомогою волонтерів у місто Мелітополь, а ФОП Семеняченко О.І. після їх перевірки та скріплення власним підписом повертав позивачу у м. Запоріжжя в аналогічний спосіб. Після цього, вказані Акти підписувалися зі сторони позивача і передавалися відповідачу для підписання.

Отже, матеріали справи свідчать, що фактично спірні (форми КБ-2в та КБ-3) за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15 від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року на загальну суму 56 090 745,20 грн. складені не за фактом реального виконання робіт (тобто в лютому 2022 року, як стверджує позивач), а в серпні листопаді 2022 року.

Згідно з п. 4 ст. 882 ЦК України передання робіт підрядником і прийняття їх замовником оформляється актом, підписаним обома сторонами. У разі відмови однієї із сторін від підписання акта про це вказується в акті і він підписується другою стороною. Акт, підписаний однією стороною, може бути визнаний судом недійсним лише у разі, якщо мотиви відмови другої сторони від підписання акта визнані судом обґрунтованими.

Акт виконаних робіт це документ, який засвідчує факт виконання робіт підрядником та їх прийняття замовником.

Отже, передання і прийняття робіт на підставі підписаного сторонами акту і виникнення за таким актом прав та обов'язків можливе за наявності реального виконання робіт підрядником за договором у разі неотримання обґрунтованої відмови замовника про причини неприйняття робіт у строк, визначений договором.

Таким чином, для встановлення наявності підстав для оплати робіт за договором підряду, які оформлені актом прийняття - передачі робіт, необхідним є встановлення та оцінка таких істотних обставин для цього, як реальне/фактичне виконання робіт за договором підряду. Встановлення вказаних обставин входить до предмета доказування у цій справі.

Згідно з частиною 1 статті 14 ГПК України, суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках.

За змістом ч., ч. 1, 2 ст. 73, ч., ч. 1, 3 ст. 74 ГПК України доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються такими засобами: письмовими, речовими і електронними доказами; висновками експертів; показаннями свідків. Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень. Докази подаються сторонами та іншими учасниками справи.

Належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування. Предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. Обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами

доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування (ст.ст. 76, 77 ГПК України).

Відповідно до статті 86 ГПК України суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів. Жодні докази не мають для суду заздалегідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності.

Суд зазначає, що за загальним правилом, при вирішенні спорів щодо належного та своєчасного виконання договорів стосовно виконання робіт/послуг, як зі сторони замовника, так і підрядника, суди повинні надавати оцінку вжитим сторонами діям на його виконання у їх сукупності з огляду саме на умови кожного договору (договорів) у конкретній справі, проте передбачена відповідним договором умова щодо оплати за надані послуги (виконані роботи) з прив'язкою до підписання відповідних актів приймання не може бути єдиною підставою, яка звільняє замовника від обов'язку здійснити таку оплату, адже основною первинною ознакою будь-якої господарської операції, як то надання послуг чи виконання робіт, є її реальність. Наявність належним чином оформлених первинних документів (підписаних уповноваженими представниками обох сторін) є вторинною, похідною ознакою.

Водночас, неналежне документальне оформлення господарської операції відповідними первинними документами, зокрема непідписання замовником актів приймання робіт/послуг без надання у визначені договором та/або законом строки вмотивованої відмови від їх підписання, не може свідчити про їх безумовну невідповідність змісту господарської операції (наданим послугам або виконаним роботам). Правові наслідки створює саме господарська операція (реальне надання послуг/виконання робіт), а не первинні документи.

Подібна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду у складі суддів об'єднаної палати Касаційного господарського суду від 02.06.2023 у справі № 914/2355/21.

Також суд враховує, що відповідно до частини 1 статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

Статтею 1 цього Закону визначено, що первинним є документ, який містить відомості про господарську операцію.

Первинні документи повинні мати такі обов'язкові реквізити як назву документа (форми); дату складання; назву підприємства, від імені якого складено документ; зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції; посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення; особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

Неістотні недоліки в документах, що містять відомості про господарську операцію, не є підставою для невизнання господарської операції, за умови, що такі недоліки не перешкоджають можливості ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції, та містять відомості про дату складання документа, назву підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції тощо (ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

На підтвердження власних доводів фактичного виконання робіт за Договором підряду № 1 Р/22 від 03.02.2022 «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області» до 23.02.2022 позивачем надані наступні докази: Експертний звіт (позитивний) № 08-0035/01-21 від 01.03.2021 щодо розгляду проектної документації на будівництво за робочим проектом «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізька область» з додатком;

Експертний звіт № 0301-21Е ввід 06.12.2021 щодо розгляду проектної документації за робочим проектом «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по просп. Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізька область» з додатком (Клопотання про долучення доказів вх. № 22520/08-08/25 від 10.11.2025); фотоальбом до актів приймання виконаних робіт (листопад 2022 року) за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 (Клопотання про долучення доказів вх. № 11150/08-08/26 від 21.05.2026).

Суд зазначає, що інших доказів в обґрунтування виконання будівельних робіт на заявлену до стягнення суму, зокрема, але не виключно: доказів придбання/закупівлі матеріалів, обладнання, тощо (відповідні договори, видаткові та податкові накладні), загального журналу ведення робіт, актів/звітів проведення монтажу та налагоджування до роботи окремого обладнання, проміжних звітів виконання робіт з прив'язкою до реального часу та місця виконання робіт, які б підтверджували обсяг і вартість виконаних робіт, позивачем суду не надано.

Умовами п. 6.3.1-6.3.3 Договору № 1 Р/22 від 03.02.2022 сторони погодили, що Виконавець зобов'язаний забезпечити виконання робіт у строки, встановлені цим Договором, забезпечити виконання робіт, якість яких відповідає умовам Договору, своєчасно надавати Замовнику кошторисну та технічну документацію на об'єкт, форми КБ-2в та КБ-3 для перевірки та узгодження не пізніше 20 числа кожного місяця.

Суд зауважує, що договір будівельного підряду передбачає виконання робіт підрядником на власний ризик, тому останній має чітко додержуватись умов договору щодо строків передачі замовнику виконаних робіт. Позивач був зобов'язаний надавати відповідачу Акти приймання виконаних будівельних робіт за кожний звітний місяць та не був позбавлений можливості надати їх Замовнику своєчасно, з метою додержання балансу прав та інтересів сторін та уникнення негативних наслідків. Недодержання відповідних умов Договору є власним ризиком позивача при здійсненні ним господарської діяльності.

Матеріалами справи доведено, що з 25.02.2022 Мелітопольська міська територіальна громада Запорізької області тимчасово окупована Російською Федерацією по теперішній час.

В матеріалах справи відсутні будь-які докази щодо повідомлення позивачем відповідача про готовність до передачі закінчених робіт (об'єкта будівництва) до 25.02.2022. (пункт 12.1 договору).

Відтак, станом на час отримання від позивача спірних Актів форми № КБ-2в №, № 3-17 відповідач був позбавлений, через незалежні від нього обставини, фактично прийняти виконані позивачем підрядні роботи за Договором, а саме: оглянути місце виконання робіт, перевірити їх фактичне виконання та відповідність технічним та іншим вимогам.

При цьому, судом критично оцінюється реальна можливість виконання у період часу з 03.02.2022 (з моменту укладення Договору № 1 Р/22 від 03.02.2022) по 21.02.2022 достатньо великого обсягу робіт за шістьнадцятьма Актами виконаних будівельних робіт на загальну суму 56 090 745,20 грн.

Так само сумнівними судом оцінюються обставини складення і підписання сторонами спірних Актів виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в та КБ-3) за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 №, № 3-17.

Дослідивши матеріали справи та докази, подані сторонами на підтвердження заявлених вимог та заперечень в їх сукупності, суд дійшов висновку, що наявні у матеріалах справи Акти за формою КБ-2в №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15 від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року на загальну суму 56 090 745,20 грн. не є первинними документами, які підтверджують факт та реальність виконання робіт позивачем.

При цьому, відповідно до ст. 79 ГПК наявність обставини, на яку сторона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, вважається доведеною, якщо докази, надані на підтвердження такої обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування. Питання про вірогідність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання.

17.10.2019 набув чинності Закон України від 20.09.2019 № 132-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні», яким було, зокрема внесено зміни до України змінено назву статті 79 ГПК з «Достатність доказів» на нову «Вірогідність доказів» та викладено її у новій редакції, фактично впровадивши в господарський процес стандарт доказування «вірогідності доказів».

Стандарт доказування «вірогідності доказів», на відміну від «достатності доказів», підкреслює необхідність співставлення судом доказів, які надає позивач та відповідач. Тобто, з введенням в дію нового стандарту доказування необхідним є не надання достатньо доказів для підтвердження певної обставини, а надання саме тієї кількості, яка зможе переважити доводи протилежної сторони судового процесу.

Тлумачення змісту цієї статті свідчить, що нею покладено на суд обов'язок оцінювати докази, обставини справи з огляду на їх вірогідність, яка дозволяє дійти висновку, що факти, які розглядаються, скоріше були (мали місце), аніж не були.

Верховний Суд в ході касаційного перегляду судових рішень неодноразово звертався загалом до категорії стандарту доказування та відзначав, що принцип змагальності забезпечує повноту дослідження обставин справи. Цей принцип передбачає покладання тягаря доказування на сторони. Одночасно цей принцип не передбачає обов'язку суду вважати доведеною та встановленою обставину, про яку сторона стверджує. Така обставина підлягає доказуванню таким чином, аби задовольнити, як правило, стандарт переваги більш вагомих доказів, тобто коли висновок про існування стверджуваної обставини з урахуванням поданих доказів видається більш вірогідним, ніж протилежний (постанови Верховного Суду від 02.10.2018 у справі № 910/18036/17, від 23.10.2019 у справі № 917/1307/18, від 18.11.2019 у справі № 902/761/18, від 04.12.2019 у справі № 917/2101/17).

Схожий стандарт під час оцінки доказів застосовано у рішенні ЄСПЛ від 15.11.2007 у справі «Бендерський проти України», в якому суд оцінюючи фактичні обставини справи звертаючись до балансу вірогідностей вирішуючи спір виходив з того, що факти встановлені у експертному висновку, є більш вірогідним за інші докази.

Відповідно до частини четвертої статті 11 ГПК України, статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику зазначеного Суду як джерело права.

Отже, судом вважає більш вірогідним, що обставини даної справи свідчать про недоведеність позивачем реальності виконання господарської операції за Договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 з виконання підрядних робіт на загальну суму 56 0900 745,20 грн., що вказує на відсутність обов'язку відповідача з оплати вартості таких робіт враховуючи той факт, що оплата таких робіт має проводитися за рахунок коштів Державного бюджету.

З огляду на викладене, оскільки позивачем належним чином не підтверджено фактичного виконання робіт на заявлену у позові суму, а також оскільки не видається можливим встановити остаточні обсяги та вартість спірних робіт, суд дійшов висновку про відсутність обумовлених договором та законом підстав для стягнення з відповідача на користь позивача 56 0900 745,20 грн. заборгованості та, відповідно, 5 609 064,52 грн. пені, 5 247 561,00 грн. інфляційних втрат та 2 105 593,55 грн. 3 % річних, за наведених позивачем доводів та обґрунтувань у зв'язку з чим позовні вимоги є не обґрунтованими та такими, що задоволенню не підлягають.

При вирішенні спору у даній справі суд також зазначає, що загальновідомим є факт, що Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено ввести в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Наразі відповідними Указами Президента України строк, на який на території України введено режим воєнного стану, продовжено до 02.08.2026 включно.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.12.2022 № 1364 «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України наказом № 309 від 22.12.2022, зареєстрований в у Міністерстві юстиції України 23.12.2022 за № 1668/39004, затверджено Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією.

Згідно вказаного Переліку (з урахуванням наступних змін і доповнень) Мелітопольська міська територіальна громада входить до переліку тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України (з 25.02.2022 по теперішній час).

Зі змісту Договору № 1 Р/22 від 03.02.2022 слідує, що об'єкт виконання підрядних робіт знаходиться на тимчасово окупованій території (Оздоровчий центр з льодовою ареною по проспекту Б. Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь, Запорізької області).

Матеріали справи свідчать та сторонами у справі не заперечується, що перереєстрація позивача і відповідача на підконтрольну Україні територію відбулася в 2023 році.

Отже, на момент складання і підписання сторонами спірних Актів за формою КБ-2в №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15 від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року, за якими прийнято виконані підрядні роботи на загальну суму 56 090 745,20 грн., і Замовник і Виконавець мали юридичну реєстрацію на тимчасово окупованій території України в м. Мелітополі Запорізької області.

15 квітня 2014 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України».

Цей Закон визначає статус території України, тимчасово окупованої внаслідок збройної агресії Російської Федерації, встановлює особливий правовий режим на цій території, визначає особливості діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій в умовах цього режиму, додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб. (ст. 2 Закону)

Статтю 13 зазначеного Закону встановлено, що особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території визначаються законом.

Відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» здійснення господарської діяльності юридичними особами, фізичними особами-підприємцями та фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, місцезнаходженням (місцем проживання) яких є тимчасово окупована територія, дозволяється виключно після зміни їхньої податкової адреси на іншу територію України. Правочин, стороною якого є суб'єкт господарювання, місцезнаходженням (місцем проживання) якого є тимчасово окупована територія, є нікчемним. На такі правочини не поширюється дія положення абзацу другого частини другої статті 215 ЦК України.

Статтею 1 Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» закріплено, що тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (далі - тимчасово окупована територія) є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Правовий статус тимчасово окупованої території, а також правовий режим на тимчасово окупованій території визначаються цим Законом, іншими законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, принципами та нормами міжнародного права.

Тимчасова окупація Російською Федерацією територій України, визначених частиною першої статті 3 цього Закону, незалежно від її тривалості, є незаконною і не створює для Російської Федерації жодних територіальних прав.

За державою Україна, територіальними громадами сіл, селищ, міст, розташованих на тимчасово окупованій території, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами публічного права зберігається право власності, інші речові права на майно, у тому числі на нерухоме майно, включаючи земельні ділянки, що знаходиться на тимчасово окупованій території.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року.

Окремі об'єкти нафтогазовидобування в межах континентального шельфу України є окупованими Російською Федерацією з 19 лютого 2014 року. Перелік таких об'єктів визначається Кабінетом Міністрів України.

Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року.

Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року. Межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях з цієї дати, визначено Президентом України за поданням Міністерства оборони України, підготовленим на основі пропозицій Генерального штабу Збройних Сил України.

Дата початку і дата завершення тимчасової окупації територій, передбачених пунктом 3 частини першої статті 3 цього Закону, визначаються у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку.

Законом України № 2217-IX від 21.04.2022 «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України» статтю 13 доповнено новою частиною, відповідно до якої положення цієї статті застосовуються до тимчасово окупованої території, передбаченої пунктами 1 і 2 частини першої статті 3 цього Закону, надр під територіями, зазначеними у пунктах 1 і 2 частини першої статті 3 цього Закону, і повітряного простору над цими територіями.

В умовах воєнного стану рішенням Кабінету Міністрів України положення цієї статті можуть бути поширені на тимчасово окуповані території, передбачені пунктом 3 частини першої статті 3 цього Закону, надра під територіями, зазначеними у пункті 3 частини першої статті 3 цього Закону, і повітряний простір над цими територіями.

Відповідно до преамбули Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», в редакції Закону № 2217-IX від 21.04.2022,

цей Закон має на меті визначити особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях України.

Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах міжнародно визнаного державного кордону є цілісною і недоторканною. Україна не визнає тимчасову окупацію Російською Федерацією частини території України та підтверджує невіддільне суверенне право України на відновлення і збереження її територіальної цілісності в межах міжнародно визнаного державного кордону.

Окупація є об'єктивним фактом, що триває у часі і правовий режим окупації не залежить від дати ухвалення конкретних рішень урядом, а статус територій як «тимчасово окупованих» є триваючим станом.

Україна вживає всіх заходів для захисту суверенітету протягом усього періоду окупації, а державна політика базується на тому, що суверенітет України над тимчасово окупованими територіями не переривався, тому закони можуть мати ретроспективну спрямованість, щоб урегулювати правовідносини, які виникли під час окупації.

Верховний Суд у складі Об'єднаної палати Касаційного господарського суду переглянув у касаційному порядку постанову Центрального апеляційного господарського суду від 06.12.2023 у справі № 908/1162/23 та виснував, що особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях України стосуються усього періоду окупації, що слід враховувати при застосуванні правила незворотності дії в часі нормативно-правового акта.

Стаття 42 «Положення про закони і звичаї війни на суходолі», що є додатком до IV Гаазької конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, учасницею якої є Україна (дата набрання чинності для України - 24.08.1991), встановлює, що територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника.

Таким чином, положення ст. 13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» підлягають застосуванню з урахуванням особливого правового режиму окупації, який охоплює весь період такої окупації. Відповідно, нікчемність правочинів із суб'єктами, зареєстрованими на тимчасово окупованій території, поширюється і на спірні правовідносини.

За таких обставин, спірні Акти за формою КБ-2в №, № 3, 4, 5, 6, 7 від 14.07.2022 за червень 2022 року; №, № 8, 9, 10, 11 від 15.08.2022 за серпень 2022 року; №, № 11, 12, 13, 14 від 22.09.2022 за вересень 2022 року; № 15 від 14.11.2022 за листопад 2022 року та №, № 16 і 17 від 25.11.2022 за листопад 2022 року не можуть бути належною правовою підставою для заявлених вимог.

Відповідно до частини першої статті 2 ГПК України завданням господарського судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, та розгляд інших справ, віднесених до юрисдикції господарського суду, з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, держави.

Згідно зі ст. 129 Конституції України однією з засад судочинства є змагальність.

Судочинство у господарських судах здійснюється на засадах змагальності сторін. Учасники справи мають рівні права щодо здійснення всіх процесуальних прав та обов'язків, передбачених цим Кодексом. Кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених законом. Кожна сторона несе ризик настання наслідків, пов'язаних з вчиненням чи невчиненням нею процесуальних дій. (ч., ч. 1-4 ст.13 ГПК України)

Згідно з ст. 74 ГПК України обов'язок доказування і подання доказів віднесено на сторони. Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Обов'язок із доказування слід розуміти як закріплену в процесуальному та матеріальному законодавстві міру належної поведінки особи, що бере участь у судовому процесі, із збирання та надання доказів для підтвердження свого суб'єктивного права, що має за мету усунення невизначеності, яка виникає в правовідносинах у разі неможливості достовірно з'ясувати обставини, які мають значення для справи.

Обґрунтованим є рішення, ухвалене на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні, з наданням оцінки всім аргументам учасників справи (ч. 5 ст. 236 ГПК України).

Відповідно до п. 3 ч. 4 ст. 238 ГПК України у мотивувальній частині рішення зазначається, зокрема, мотивована оцінка кожного аргументу, наведеного учасниками справи, щодо наявності чи відсутності підстав для задоволення позову, крім випадку, якщо аргумент очевидно не відноситься до предмета спору, є явно необґрунтованим або неприйнятним з огляду на законодавство чи усталену судову практику.

Усталена практика Європейського суду з прав людини відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоча п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення (рішення від 09.12.1994 Європейського суду з прав людини у справі «Руїс Торіха проти Іспанії»). Крім того, вмотивоване рішення дає стороні можливість оскаржити його та отримати його перегляд вищестоящою інстанцією.

До того ж, суд зазначає, що однією з засад здійснення господарського судочинства у відповідності до ст. 2 ГПК України є рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом

Принцип рівності сторін у процесі - у розумінні «справедливого балансу» між сторонами - вимагає, щоб кожній стороні надавалася розумна можливість представити справу в таких умовах, які не ставлять цю сторону у суттєво не вигідне становище відносно другої сторони (п.33 Рішення від 27.10.1993 р. Європейського суду з прав людини у справі «Домбо Бегер Б.В. проти Нідерландів»).

У п. 26 рішення від 15.05.2008 Європейського суду з прав людини у справі «Надточій проти України» суд нагадує, що принцип рівності сторін - один із складників ширшої концепції справедливого судового розгляду - передбачає, що кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти свою сторону в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище у порівнянні з опонентом.

За встановлених судом фактичних обставин суд визнає позовні вимоги такими, що не підлягають задоволенню.

Враховуючи вище наведене, в задоволенні позову відмовляється повністю.

Відповідно до ч. 1 та ч. 3 ст. 123 ГПК України судові витрати складаються з судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи. До витрат, пов'язаних з розглядом справи, належать витрати на професійну правничу допомогу; пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертизи; пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів; пов'язані з

вчиненням інших процесуальних дій, необхідних для розгляду справи або підготовки до її розгляду.

Згідно ч. 1 ст. 129 ГПК України судовий збір покладається у спорах, що виникають при виконанні договорів та з інших підстав, на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

Частиною 4 ст. 129 ГПК України унормовано, що інші судові витрати, пов'язані з розглядом справи, покладаються: 1) у разі задоволення позову на відповідача; 2) у разі відмови від позову на позивача; 3) у разі часткового задоволення позову на обидві сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

Керуючись положеннями ст. 129 ГПК України, приймаючи до уваги висновок суду про відсутність підстав для задоволення позовних вимог, відсутні підстави для розподілу судового збору та судових витрат позивача на професійну правничу допомогу адвоката.

Керуючись ст., ст. 123, 126, 129, 232, 233, 236-238, 240, 241 Господарського процесуального кодексу України, суд

ВИРІШИВ

В задоволенні позову Товариства з обмеженою відповідальністю «МЕЛСІТІ», м. Запоріжжя до Департаменту капітального будівництва та житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області, м. Запоріжжя про стягнення 69 052 964,35 грн. заборгованості за договором № 1 Р/22 від 03.02.2022 про закупівлю робіт за державні кошти по об'єкту «Будівництво оздоровчого центру з льодовою ареною по проспекту Б.Хмельницького, 46/9, м. Мелітополь Запорізької області» відмовити повністю.

Повне рішення оформлено і підписано у відповідності до вимог ст. ст. 240, 241 ГПК України « 26» червня 2026 р.

Суддя Н. Г. Зінченко

Рішення господарського суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду. Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом двадцяти днів з дня його проголошення до Центрального апеляційного господарського суду, а у разі проголошення вступної та резолютивної частини рішення суду, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.